

УДК:728

Чаплай Ірина Віталіївна,

кандидат наук з державного управління, виконавчий директор Президії Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, докторант кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (063) 951 78 55, e-mail: irina_pravo@ukr.net

ORCID: 0000-0003-4927-0610

Чаплай Ірина Витальєвна,

кандидат наук по государственному управлению, исполнительный директор Президиума Всеукраинской ассамблеи докторов наук по государственному управлению, докторант кафедры публичного администрирования, Межрегиональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: (063) 951 78 55, e-mail: irina_pravo@ukr.net

ORCID: 0000-0003-4927-0610

Chaplay Iryna Vitaliivna,

PhD in Public Administration, Executive Director of the Presidium of the civic scientific organization, "Ukrainian Assembly of doctors of science in public administration", PhD student of the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: (063) 951 78 55, e-mail: irina_pravo@ukr.net

ORCID: 0000-0003-4927-0610

DOI <https://doi.org/10.31618/vadnd.v1i11.36>

ОГЛЯД ДИСКУРСНОГО ПОЛЯ ПРОБЛЕМАТИКИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ГРОМАДЯНСЬКОГО ДІАЛОГУ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Відображено особливості поведінки учасників соціально-громадянського діалогу. Особливу увагу приділено формуванню основних інструментів становлення соціально-громадянського потенціалу державного розвитку. Не останню роль у формуванні цього процесу відіграли органи державної влади, забезпечуючи необхідні комунікаційні інструменти зв'язку, що проходять по всіх напрямках державного управління. Ці інструменти є як формальними, так і неформальними. Визначено, що у багатошаровій системі комунікаційного забезпечення державного управління ці нижні одиниці не можуть мати достатньо повноважень для прийняття складного рішення

у сфері їх компетенції. Це може призвести до зменшення їх власної ініціативи та, в більш широкому сенсі, до звички комфортності, рутини та відсутності інноваційного процесу комунікаційної діяльності. А має бути навпаки, правильно організований соціально-громадянський діалог розвивається на основі стимулювання до його самоорганізації й самовдосконалення.

Обґрунтовано, що основними функціями становлення соціально-громадянського діалогу для державного розвитку є узгодження та координація основних завдань обміну інформацією та формування атмосфери взаємної підтримки та довіри. Довірливий характер соціально-громадянського забезпечення державного управління є обов'язковою умовою комунікаційного процесу, за допомогою якого інформація для прийняття державного рішення передається від одного учасника організації іншому. Саме така форма соціально-громадянського діалогу має потенціал бути інтегрованим засобом для об'єднання часто конфліктуючих учасників комунікаційного процесу для забезпечення прийняття спільних та прийнятних для обох сторін рішень. Основна проблема становлення соціально-громадянського потенціалу державного розвитку пов'язана з тим, що не вся інформація, що має відношення до прийняття рішень, знаходиться в руках суб'єкта прийняття рішень. Ось чому необхідною частиною демократичної форми державного управління є встановлення осмислених комунікаційних інструментів органів державної влади з громадськістю.

Ключові слова: комунікація, соціально-громадянський діалог, державне управління, органи державної влади.

ОБЗОР ДИСКУРСНОГО ПОЛЯ ПРОБЛЕМАТИКИ СТАНОВЛЕНИЯ СОЦИАЛЬНО-ГРАЖДАНСКОГО ДИАЛОГА ДЛЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО РАЗВИТИЯ

Аннотация. Отражены особенности поведения участников социально-гражданского диалога. Особое внимание уделено формированию основных инструментов становления социально-гражданского потенциала государственного развития. Не последнюю роль в формировании этого процесса сыграли органы государственной власти, обеспечивая необходимые коммуникационные инструменты связи, проходящие по всем направлениям государственного управления. Эти инструменты есть как формальными, так и неформальными.

Определено, что в многослойной системе коммуникационного обеспечения государственного управления эти нижние единицы не могут иметь достаточно полномочий для принятия сложного решения в сфере их компетенции. Это может привести к уменьшению их собственной инициативы и, в более широком смысле, к привычке комфортности, рутини и отсутствия инновационного процесса коммуникационной деятельности. А должно быть наоборот, правильно организованный социально-гражданский диалог развивается на основе стимулирования к его самоорганизации и самосовершенствования.

Обосновано, что основными функциями становления социально-гражданского диалога для государственного развития является согласование и координация основных задач обмена информацией и формирования атмосферы взаимной поддержки и доверия. Доверчивый характер социально-гражданского обеспечения государственного управления является обязательным условием коммуникационного процесса, с помощью которого информация для принятия государственного решения передается от одного участника организации к другому. Сама такая форма социально-гражданского диалога имеет потенциал быть интегрированным средством для объединения часто конфликтующих участников коммуникационного процесса для обеспечения принятия совместных и приемлемых для обеих сторон решений. Основная проблема становления социально-гражданского потенциала государственного развития связана с тем, что не вся информация, имеющая отношение к принятию решений, находится в руках субъекта принятия решений. Вот почему необходимой частью демократической формы государственного управления является установление осмысленных коммуникационных инструментов органов государственной власти с общественностью.

Ключевые слова: коммуникация, социально-гражданский диалог, государственное управление, органы государственной власти.

AN OVERVIEW OF THE DISCURSIVE FIELD OF THE PROBLEMS OF THE FORMATION OF SOCIAL AND CIVIL DIALOGUE FOR PUBLIC DEVELOPMENT

Abstract. The article features the behavior of participants in social and civil dialogue. Particular attention is paid to the formation of the main tools for the formation of the social and civilian potential of state development. The central role in shaping this process was played by the state authorities, providing the necessary communication tools of communication, which take place in all directions of public administration. These tools are both formal and informal.

It has been determined that these lower units in the multilayer system of communication support of state administration may not have sufficient powers to make a complex decision in their area of competence. This may reduce their own initiative and, in a broader sense, the habit of comfort, routine and the lack of an innovative communication process. On the contrary, a properly organized social and civil dialogue is developing on the basis of stimulating its self-organization and self-improvement.

It is substantiated that the main functions of establishing a social and civil dialogue for state development are the coordination and coordination of the main tasks of information exchange and the formation of an atmosphere of mutual support and trust. The trustworthy nature of the social and civic provision of public administration is a prerequisite for a communication process through which information for a public decision is passed from one participant to another organization. This very form of social and civil dialogue has the potential to be an integrated means for uniting often conflicting participants in the communication

process to ensure that common and acceptable solutions are adopted for both parties. The main problem of the formation of the socio-civilian potential of state development is due to the fact that not all information related to decision-making is in the hands of the subject of decision-making. That is why the necessary part of the democratic form of government is the establishment of meaningful communication tools of state authorities and the public.

Keywords: communication, social-civil dialogue, state administration, bodies of state power.

Постановка проблеми. Розробляючи конкретний план поведінки для всіх учасників соціально-громадянського діалогу, важливо запобігти перевантаженню системи зв'язку та, як наслідок, не допустити викривлення інформаційного контенту [1, с. 32–33]. Викривлення може бути як навмисним, так і ненавмисним. Вірогідність ненавмисного викривлення інформаційного вмісту інформації також можлива завдяки складності державно-управлінських відносин, особливо в межах багаторівневих організаційних структур органів державної влади. Ненавмисні спотворення інформаційного вмісту соціально-державного діалогу можуть бути пов'язані зі спробами знайти оптимальний спосіб контролю за комунікаційним процесом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деяким питанням аналізу діяльності регулюючих органів державної влади у процесі становлення соціально-громадянського діалогу для державного розвитку, що сприяють розвитку галузі державного управління, присвячені праці таких авторів: В. Гомольська, С. Дубенко, В. Козаков, І. Коліушко, С. Кравченко, С. Мартов, М. Окландер, Є. Романенко, В. Тимошук, Т. Федорів та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета цього дослідження полягає в уточненні державно-управлінської методики регулювання соціально-громадянського діалогу для державного розвитку України.

Виклад основного матеріалу. У ситуації, коли в державному управлінні існує безліч управлінських шарів, центральний орган управління повинен чітко визначати перспективні цілі і завдання, що їх мають виконувати нижчі підрозділи. Однак у багат шаровій системі комунікаційного забезпечення державного управління ці нижні одиниці не можуть мати достатньо повноважень для прийняття складного рішення у сфері їх компетенції. Це може призвести до зменшення їх власної ініціативи та, в більш широкому сенсі, до звички комфортності, рутини та відсутності інноваційного процесу комунікаційної діяльності. А має бути навпаки, правильно організований соціально-громадянський діалог розвивається на основі стимулювання до його самоорганізації й самовдосконалення [2, с. 47].

Основними функціями становлення соціально-громадянського діалогу для державного розвитку є узгодження та координація ос-

новних завдань обміну інформацією та формування атмосфери взаємної підтримки та довіри. Довірливий характер соціально-громадянського забезпечення державного управління є обов'язковою умовою комунікаційного процесу, за допомогою якого інформація для прийняття державного рішення передається від одного учасника організації іншому. Сама така форма соціально-громадянського діалогу має потенціал бути інтегрованим засобом для об'єднання часто конфліктуючих учасників комунікаційного процесу для забезпечення прийняття спільних та прийнятних для обох сторін рішень.

Визначення цілей становлення соціально-громадянського діалогу для державного розвитку дає змогу сформулювати його основні інструменти всередині публічного адміністрування. За словами американського вченого у галузі соціальних наук Герберта А. Саймона, який відомий своєю теорією адміністративної поведінки, "без комунікації не може бути ніякої організації". У його концепції про комунікацію у державному управлінні йдеться про те, що організація державного управління – двосторонній процес: він розуміється як передача інформації від певного центру прийняття рішень і передача самих рішень, отриманих від цього центру, до інших частин організації. Орган державної влади має забезпечувати необхідні комунікаційні інструменти зв'язку, що проходять по всіх напрямках його діяльності. Ці інструменти є як формальними, так і неформальними.

Комунікаційними інструментами має бути пронизана уся система дер-

жавного управління, що, у свою чергу, сприятиме:

- досягненню державних національних цілей;
- організації процесу надання державних послуг більш чутливим до місцевих потреб;
- наданню громадянам більших можливостей для участі у прийнятті державних рішень тощо.

Основна проблема становлення соціально-громадянського потенціалу державного розвитку пов'язана з тим, що не вся інформація, що має відношення до прийняття рішень, знаходиться в руках суб'єкта прийняття рішень. Ось чому необхідною частиною демократичної форми державного управління є встановлення осмислених комунікаційних інструментів органів державної влади з громадськістю [3, с. 43]. На думку американського професора Саймона, невдачі в результатах реалізації комунікації в державному управлінні відбуваються всякий раз, коли забувається, що поведінка громадян є інструментом для досягнення комунікативного балансу у відносинах "державна – громадянське суспільство".

Необхідно також не забувати, що ще німецький соціолог Макс Вебер стверджував, що сучасне державне спілкування є одним з чинників зростання та розвитку добробуту держави [4, с. 55].

В цьому відношенні основними інструментами становлення соціально-громадянського потенціалу державного розвитку є:

- проведення громадських слухань і круглих столів за участю представників органів державної влади

і громадськості з метою визначення актуальних питань державного розвитку і підготовки пропозицій;

- організація експертних семінарів і зустрічей з метою підготовки рекомендацій щодо вирішення питань державного розвитку;

- проведення сесій або комітетських зустрічей із можливістю для громадськості висловити свої позиції щодо тих чи інших питань державного розвитку;

- організація публічних обговорень, конференцій, форумів і семінарів з метою інформування та обговорення результатів упровадження політики за участю організацій громадянського суспільства та громадян;

- збір, опрацювання та надання відгуків на проведені зустрічі як з боку органів влади, так і з боку представників громадськості;

- залучення організацій громадянського суспільства на етапі розробки політики або виконання рішення;

- організації громадянського суспільства повинні мати право залишатися незалежними — організувати кампанії, пов'язані з відповідним питанням політики;

- можливість прийняття спільних рішень (наприклад, при формуванні місцевих бюджетів) та ін.

Специфіка зазначених інструментів соціально-громадянського розвитку полягає в тому, що:

- комунікації в органах державної влади здебільшого мають обов'язковий характер, і процеси їх реалізації визначаються впливом внутрішніх, зовнішніх факторів;

- комунікативні процеси на місцях споживання публічних послуг

виступають складовими елементами процедури використання цих послуг (управлінських/адміністративних, громадських, соціальних та ін.);

- через налагодження комунікативних процесів органи державної влади здійснюють оперативний контроль за дієвістю свого впливу на вирішення суспільних проблем;

- органи державної влади мають задовольняти не лише власні інформаційно-комунікативні потреби, зумовлені завданнями та необхідністю прийняття ефективних управлінських рішень, а й потреби фізичних, юридичних осіб та центральних органів державної виконавчої влади.

Висновки. Отже, резюмуючи зазначене, можна говорити про те, що однією із найважливіших особливостей комунікаційних характеристик інструментів соціально-громадянського діалогу є те, що вони всередині системи державного управління завжди пов'язані з адміністративною моделлю управління державою. Юридичні відображення цієї моделі визначають компетенції окремих інструментів комунікаційного процесу і визначають складність комунікаційних взаємин [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Máša, M. Efektivnost veřejné správy a správní věda (Vybrané kapitoly). Brno: MU 2001. (Účelový tisk), p. 39.
2. Киселев Г. М., Бочкова Р. В., Сафонов В. И. Информационные технологии в экономике и управлении / Г. М. Киселев, Р. В. Бочкова, В. И. Сафонов. — М.: Дашков и Ко, 2009. — 272 с.

3. Шейгал Е. И. Структура и границы политического дискурса / Е. И. Шейгал // Филология – Philologica. – Краснодар, 1998. – С. 21–34.
4. Weber M.: Autorita, etika a společnost (Pohled sociologie dějin). Praha: Mladá fronta 1997, p. 76.
5. Комунікації як механізм взаємодії державних органів влади та громадськості на регіональному рівні [Електронний ресурс] / В. Г. Мазур // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2011. – № 8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2011_8_9

REFERENCES

1. Máša, M. Efektivnost veřejné správy a správní věda (Vybrané kapitoly). Brno: MU 2001. (Účelový tisk), p. 39.
2. Kiselev G. M., Bochkova R. V., Safonov V. I. (2009), Ynformatsyonnye tekhnolohyy v ekonomyke y upravlenyy [Information Technologies in Economics and Management], Dashkov y Ko, Moscow.
3. Shagal E. I. (1998), Struktura y hranyytsy polytycheskoho dyskursa [Structure and boundaries of political discourse], Philologica, Krasnodar, Moskva.
4. Weber M.: Autorita, etika a společnost (Pohled sociologie dějin). Praha: Mladá fronta 1997, p. 76.
5. Mazur V. G. (2011), “Communication as a mechanism of interaction between state authorities and the public at the regional level” Derzhavne upravlinnya: udoskonalennyya ta rozvytok, [Online], vol. 8, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2011_8_9 (Accessed 4 Aug 2017).